

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 12.

Maribor, dne 27. januarja 1909.

Letnik I.

Pred deželnozborskimi volitvami.

Nemci na Gornjem in Srednjem Štajerskem in spodnještajerski nemškutarji se že pripravljajo na deželnozborske volitve in postavljajo svoje kandidate. Mi se še ne pripravljamo za borbo; tudi ni treba, saj še niti zakon ni potrjen. Za agitacijo in za kandidature je še dovolj časa. Treba pa je pripravljati že sedaj tla za bodoče volitve med ljudstvom. Nova delegacija mora iti v deželni zbor z izrecnim naročilom od ljudstva, da odklanja vsa vprašanja, da zavrača vse, četudi kulturne potrebe, ki jih hoče izvesti nemška nestrpna večina za srednji in gornji Štajer tako dolgo, dokler Nemci ne privolijo Slovincem, kar jim gre za njihove potrebe kot tretjini štajerskega prebivalstva.

Do sedaj so slovenski deželni poslanci mirno pripuščali, da so Nemci delili za nemški del dežele velike dobrote. Pri zdravih razmerah mora vsak razsodni človek in tudi poslanec podpirati kulturne potrebe vsakega naroda. Če pa velja to samo za Nemce, in imajo nemški poslanci za enake kulturne potrebe slovenskih sodeželanov le gluha ušesa, potem je pač čisto naravno, da slovenski poslanec, ki ne more doseči v Gradcu za svoje ljudstvo niti trohice, ne more in ne sme mirno gledati, kako si razdeljujejo za sebe Nemci deželni skupni denar. Zato se naj pri prihodnjih volitvah zanese med ljudstvo geslo, katerega se morajo držati odslej poslanci: „Dam ti, če mi ti daš.“ Če pridejo tudi na dnevni red važne gospodarske in šolske potrebe za srednji in zgornji Štajer, jih mora odklanjati slovenska delegacija, dokler nemška večina ne vstreže njenim zahtevam, naj si bode v šolstvu ali na gospodarskem polju. Drugega si že tako ne upamo zahtevati od dežele! Do sedaj so slovenski deželni poslanci molče privolili razne deželne nemške šole in zavode, n. pr. žensko učiteljsko v Mariboru, nemško gornjo gimnazijo v Ptuj, ki nima, kakor kažejo razmere, za Slovence nobenega pomena, nadalje deželno gospodarsko šolo v Brucku, novo meščansko šolo v Mariboru itd., za slovensko ljudstvo pa ni nemška večina privoščila niti trohice. Kmetijsko šolo v St. Juriju je bilo treba iztrgati le z veliko težavo. Pa prepričani smo, da bode tudi ta šola, če se slovenska delegacija ne bode brigala vedno za njo, deželnemu odboru prava pastorka. Diplomtiziralo se je torej že dovolj let v deželnem zboru, toda doseglo ničesar. Zato se mora postaviti slovenska delegacija na edino pravo stališče, da odklanja tudi vse potreb-

ščine za srednji in gornji Štajer. Če ne bodejo imeli drugega uspeha, bodejo vsaj ovirali Nemce, da ne bodejo izmetavali toliko deželnega denarja za ta dela v deželi.

Nemška večina je ustanavljala leto za letom nemške šole, ki so tu pa tam docela nepotrebne, tako da je v deželni blagajni že precej primanjkljaja, ker tako šolstvo, ki se mora vzdrževati umetno v nemške namene, stane tem več denarja. Sedaj bi bili Nemci že v škripcih; skrbeti morajo za red v deželnem poslovanju; morali bi že pred nekaj leti povišati doklade, da dobe denarnih sredstev za svoje slabo gospodarstvo; toda volitve so bile pred durmi. Ni torej kazalo povišati doklad in deželnih davkov, bali so se volileev, da jim ti ne pokažejo hrbta.

Skoraj gotovo je torej, da bode primoran deželni odbor predložiti prihodnjemu deželnemu zboru povišanje doklad. Tedaj bode imela slovenska delegacija priliko, pokazati nemški večini stare grehe in pa slabo gospodarstvo, ki traja že več let. Povišanje davkov pa bode prišlo le vsled večjih potrebščin za nemške deželane.

O tej zadevi še spregovorimo pravočasno, za zdaj pa pravimo le: Bodoča slovenska delegacija mora odklanjati vse zahteve nemške večine, če so tudi na gospodarskem polju. Kakor ona odklanja slovenske zahteve, tako naj odklanja slovenski odposlanec trdovratno vsako vprašanje, ki prihaja od nemške strani. Mogoče pridejo po tej poti gospodje v Gradcu do zavesti, da je treba deželne dohodke le vendar obema narodoma pravično deliti.

Politični pregled.

Državni zbor. V ponedeljkovi seji je interpeliral poslanec Grafenauer vodjo železniškega ministrstva radi jezikovnih razmer na štajerskih in koroških progah. Poslanec Benkovič je vložil interpelacijo na ministrskega predsednika in na vodjo naučenega ministrstva radi vmešavanja italijanskega ministra Tittonia v laško vseučiliško vprašanje. Nato je poslanec Choc utemeljeval svoj nujni predlog, da se odpokliče češki namestnik grof Coudenhove. Poslanec dr. Korošec je vložil nujni predlog radi septemberskih dogodkov v Ptuj, Celju in Mariboru, v katerem zahteva strogo preiskavo in kaznovanje krivcev. — V torek je zboroval odsek za reformo zborničnega poslovnika in je dr. Steinwender kot poročevalec predložil izpremenjen načrt. Tudi socialno-zavarovalni

odsek se bo kmalu sešel in se bo začela generalna debata.

Ogrsko. V ogrskih poslanskih krogih se govori, da se je zborničin predsednik Just odločil odstopiti, ako bi krona zahtevala, da se ogrski državni zbor izreče za nadaljno skupno banko. Predsednik Just je bil včeraj na Dunaju pri cesarju. Predno je odpotoval na Dunaj, je dobil Just brzojavni pozdrav podpisan od sto pristašev neodvisne stranke v Košutovem in Seegledovem okraju. V brzojavki pozdravljajo posebno to, da se je Just postavil na čelo bori-teljev za ogrsko samostojno banko. — Državni zbor nadaljuje generalno debato o davčni reformi.

Srbija. List „Pravda“ je priobčil pismo, katero je baje pisal nek Srb iz Sarajeva prestolonasledniku Juriju. V tem pismu, ki kar bljuje sovraštva do Avstro-Ogrske, se proslavlja princ Jurij kot junak in rešitelj Srbije in pozivlja, naj s srbsko armado prekorači Drino in osvobodi srbski narod; štiri petine bosanskega prebivalstva da bode ž njim. Pismo, katero konča z besedami: „Naj živi hrabri prestolonaslednik! Smrt Avstriji!“ je bilo najbrže sestavljeno v uredništvu omenjenega lista. — Srbija poskuša preprečiti avstro-turško sporazumljenje. Opozarja posebno na to, kako težko se je odpovedati dvem velikim pokrajinam za tako malo svoto. Svoje upanje stavijo Srbi na starega sovražnika Avstrije, Ahmeda Riza. — Čuje se, da se bo minister Pašić umaknil s političnega pozorišča. — Uradnik zunanjega ministrstva Protić se je službenim potom podal v Črnogoro.

Položaj na Balkanu. Srbske čete so se sedaj obrnile proti turški meji in skoro gotovo bo prišlo v Macedoniji do novih nemirov. Tudi Grki in Bolgari so poslali čete v Macedonijo. Turška zbornica je pritrčila predlogu porte, da se da evropskim orožniškim častnikom v Macedoniji trimesečna plača, kakor to zahteva odpovedni rok. Turčija je sicer prosta tujih častnikov, vendar bo uprava Macedonije v teh okoliščinah še mnogo slabša nego poprej. Boji čet v Macedoniji in pa napetost med Turčijo in Bolgarijo nam označijo položaj. Bolgarija se oborožuje in pošilja svoje čete na turško mejo; pravtako dela Turčija.

Tudi med Turčijo in našo državo so nastala nova nesporazumljenja. Naš poslanik v Carigradu, grof Pallavicini je bil prisiljen poslati porti dve ostri noti. Konzul v Tripolisu v Afriki je bil od množice, ki bojkotira avstrijsko blago, razžaljen in cesarski grb zasramovan. Podkonzul v Aleksandriji je bil pa, ko se je hotel iz neke Lloydove ladje, ki je imela avstrijsko zastavo, izkreati, dejansko napaden in še le

PODLISTEK.

O namenu društva za varstvo in oskrbovanje otrok v celj- skem sodnem okraju.

Predaval na ustanovnem zboru dne 28. decembra 1908 dr. M. S.
(Dalje.)

Otrok je enkrat dobil z lažjo milodar. Dar mu je po godu, z lahkoto se da dobiti; zato nadaljuje to novo obrt še z večjo predrznostjo.

Na tak način postanejo zanemarjeni otroci iz-prijeni, sposobni za vsako hudobijo. Če z beračijo ne dobe tujega blaga, začnejo z goljufijo, tatvino, naj-prej na sejmu, na trgu, v izložbah, s ponarejenimi knjižicami. Pod pretvezo beračenja se utihotapljaajo tudi v zasebna stanovanja, kjer se polaste vsega, kar jim pride pod roko. Takih slučajev vem iz šol več. Najbolj drastičen bo menda ta. Učenec II. razreda je tožen radi tatvine pri sodnji. Sodnija ga obsodi za par dni v ječo. Otroku pa je tam jako ugajalo. Dobil je hrano in posteljo, ni mu bilo treba v šolo. Ko je prišel iz ječe, se je hvalil, da se mu je dobro godilo, da bi bil tam rad še dalj časa.

Otroci revnih starišev, ki še imajo morebiti tu-di stranke na stanovanju, tako da so drug drugemu na potu, vidijo morebiti tudi na svojem slabem stano-vanju že, kar jih tudi pravno izpridi, zlasti če so ti ljudje pijanci in nimajo čuta sramežljivosti. Kar še jim manjka do popačenosti v npravnem oziru, doda ulica, izložbena okna s slabimi razglednicami, slabi spisi. —

Pripetilo se je v Celju, da je bil en fant tret-jega razreda izključen radi nenravnega obnašanja in zapeljevanja tovarišev.

Zanemarjenje telesne, duševne in npravne vzgo-je, prikrajšanje hrane, slabo stanovanje, slabe tova-rišije, slabi vzgledi doma in na ulici: vse to upliva, da postanejo otroci surovi, brez čuta za dostojnost in čast, da preklinjajo Boga in ljudi, da zaničujejo sta-re ljudi, kljubujejo doma in v šoli, da so zastruplje-ni s spolnimi zmotami že v nežni mladosti: z eno be-sedo, da se kažejo pri njih pojavi splošne izprijeno-sti, ki bo njim v pogubo ali vsaj v škodo za celo živ-ljenje.

Toliko mislim, da sem vam dovolj pojasnil par. 2 predloženih mi pravil, ki nam pove, za koga se ho-če brigati to društvo: skrbeti za varstvo in vzgojo zapuščenih otrok, sirot, ter zanemarijene in izpridene mladine.

Par. 3 pa govori o načinu, kako hoče društvo ta namen doseči, kako hoče otroke, ki nimajo doma dobre vzgoje, varovati zanemarjenosti in izpridenosti.

Dozdaj še se namreč, zlasti pri nas na Spod-nje-Štajerskem, v tem oziru skoro ničesar ni storilo. K večjemu, da se je čakalo, da se je otrok popolnoma izpridil ter potem poslal v prisilno delavnico.

Pred vsem je tedaj potrebno, da se že zgodaj začne. Drugače se pripeti tako, kakor pravi Franc Milčinski, ljubljanski sodnijski poročevalec o skrbi za mladino, v koledarju družbe sv. Mohorja 1908, stran 47.

Franc G., eden izmed šestih otrok revnega že-lezniškega uslužbenca, je bil po poročilu šolskega vodstva prav nadarjen deček. Zlasti mu je bila dana

zelo živa domišljija, ki si je iskala na otroški način duška v laži. Njegove zmožnosti, v pravi tir spelja-ne, bi ga bile morebiti kedaj usposobile za odličnega romanopisca ali iznajditelja. Šolska enoličnost ni ugajala njegovemu nemirnemu duhu, in gnalo ga je po svetu. Ta čas bi se moralo kaj zgoditi, da se ga reši, a ni se zgodilo nič, ker njegova prisilna vzgoja bi bila stala denar, denarja pa ni bilo. In deček je bil prepuščen svoji usodi, potepal se je, in da se je preživil, je beračil in — kradel. 14 let star je v teku enega leta bil petkrat zaprt po dva meseca, 48 ur, 5 mesecev, 6 tednov in 8 dni, ker je kradel in se pote-pal. Sedaj tiči v prisilni delavnici, ako ni — ušel! Tam se ne bo poboljšal! Sploh je že skoraj prestar za poboljšanje. Tudi poštenemu delu se tam ne bo priučil, — in kdo mara za takega delavca, ki prihaja iz prisilne delavnice? Tat je in tat ostane vse žive dni! Škoda za nadarjenega dečka, ki se je izgubil, velikanska škoda pa tudi za človeško družbo, ki ni imela denarja za njegovo prisilno vzgojo, ampak si je raje izredila tatu — sebi v kvar!

Zato bo društvo obračalo svojo pozornost na osirotelo, zanemarijeno ali izprideno mladino od než-ne mladosti pa tje do trenutka, ko se mladina posveti posebnemu poklicu v človeški družbi.

Vso to mladino bo društvo imelo pred vsem v nekaki evidenci. En del te mladine nadzirajo tudi že sirotinski sveti. Razlika med temi sveti in društvom je ta, da ti sveti le intervenirajo pri varuhih, če ti ne store svoje dolžnosti, oziroma da jih naznanjajo pristojni oblasti; društvo pa bi imelo sredstva, da bi v slučaju, da otrok nima prave vzgoje, mu poskrbelo za isto ali pa ga sprejelo v primeren zavod.

(Konec prihodnjic.)

s pomočjo nekega laškega parnika se mu je posrečilo priti na kopno. Oba konzula sta zahtevala, da se krivci kaznujejo, a brez uspeha. Poslanik Pallavicini je označil ta dva čina kot kršenje mednarodnega prava in je zahteval eksemplarično kazen za krivce. Tako je prišlo med mlada pobratima — Turčijo in Avstrijo — zopet malo pelina.

Angleški kralj hoče pokazati svetu nekaj nepričakovanega. Potuje v Berlin k svojemu nečaku Viljemu in diplomatje si morajo razbijati glave, imali ta obisk namen Nemčiji z ozirom na balkansko vprašanje vdiniti v službo Angleške, ali pa zboljšati odnose med obema državama.

V Srbiji je, kakor smo že poročali, ostalo na krmilu staro ministrstvo, ker je bilo nemogoče, postaviti novega, čeprav se je Pasič zelo trudil, da bi prišel na krmilo srbske vlade. V zadnjih sejah skupštine se je veliko razpravljalo o korupciji v vojnem ministrstvu.

V Rusiji se še bojujeta Izvolski in njegov prvi pomočnik. Izvolski je za sporazumljenje, ker smatra, da še ni ugoden čas za agresivno postopanje.

Ako vse navedeno upoštevamo, tedaj moramo reči, da se situacija na Balkanu še ni prav nič zboljšala, pač pa se nam kažejo znaki novih nesporazumljenj.

Drobne politične vesti. V nekem predmestju Drinopolja je prišlo do spopada med Turki in Bolgari. Mrtvih je deset oseb, veliko pa ranjenih. — V nedeljo so nemški burši zopet „bumlali“ na Prikopih. Prišlo je večkrat do spopadov. Policija je vsakikrat napravila mir. Vsled novih konfliktov je postal položaj nevaren, tako da je bilo orožništvo prisiljeno izprazniti Prikope. Temu se je množica upirala in metala tudi kamenje. Orožniki so morali rabiti orožje, vendar ni bil nihče ranjen. Aretiranih je bilo več oseb. Zvečer je zopet nastal mir. — Bolgarski kralj Ferdinand se bo dal poleti kronati in bo prestopil v pravoslavje. — Mladoturški odbor v Solunu je sklenil, da se ima nadaljevati bojkot avstro-ogrškega blaga. — Hrvatska vlada namerava razpustiti sabor, da bi radi veleizdaje obtoženi poslanci izgubili imuniteto.

Raznoterosti.

Dr. Janko Serbec, odvetnik v Mariboru, je umrl dne 25. t. m. Z dr. Serbecem je izginil iz naših vrst mož, kateri se je v svoji mladeniški in moški dobi požrtvovalno in neumorno udeleževal narodnega delovanja na vse strani. Posebno v mariborski Čitalnici je bil skozi dolgo časa duša vsega življenja. Čuden slučaj je, da sedaj njegov sin dr. Vladimir Serbec zastopa kot njen predsednik Čitalnico. Vse otroke je vzgojil v narodnem duhu in vsi razumneži so ostali tudi narodu svojega očeta zvesti. Celjski odvetnik dr. Josip Serbec je brat pokojnikov, a celjski zdravnik dr. Janko Serbec njegov sin. Pri zadnjem odlikovanju je dobil pokojnik viteški križec Fran Josipovega reda. Vrlemu možu, o katerem bomo še govorili, bodo ohranili mariborski Slovenci zvest spomin.

Dr. Benkovič se je, kakor smo že poročali, pritožil na deželno sodišče v Gradcu, ker je okrajna sodnja v Radgoni zavrnila slovenski pisano tožbo. V sledečem prinašamo pritožbo, oziroma rekurz, dobesedno:

C. kr. okrajna sodnja, Radgona. — V pravni zadevi g. Ivana Grobuškega v Brežicah, kot tožnika, po dr. Ivanu Benkoviču, odvetniku v Brežicah, proti g. Engelbertu Hinterholzerju v Obrajni. Rekurz za jedno nadzorstvena pritožba tožnika. C. kr. deželno sodišče v civilnih zadevah, oziroma predsedstvo c. kr. deželne sodnje v civilnih pravnih zadevah v Gradcu proti tusodnemu odloku od 14. jan. 1909 opr. št. M 4-9-1.

Z izpodbijanim odlokom je bila moja slovensko spisana tožba a limine zavržena, ker je sestavljena v jeziku, ki ni tusodno običajen.

Ker jaz ugovarjam temu, da bi se raba nemškega jezika smatrala kot pripoznanje pravilnosti pravosodnega stališča, se poslužim iz načelnih razlogov rekurza, kateri naj se ob enem tudi smatra kot nadzorstvena pritožba.

Navedeni par. 13 s. r. od 1. 5. 1781 p. z. stran 13, ne govori o jeziku, ki je pri sodnji običajen (kakor par. 14 m. s. r.), nego o jeziku, kateri je v deželi običajen.

Kot deželnoobičajni jezik se smatra oni jezik, ki se obče v deželi, po nemško-češkem naziranju še celo oni, ki se v okrožju govori. Da je pa slovenščina ne le na Štajerskem, nego tudi v okrožju Radgona običajna, je pritožbi; kajti po uradni občinski statistiki iz leta 1904 stanuje v sodnem okrožju Radgona poleg 12.396 Nemcev 1090 Slovencev, potemtakem približno 10% prebivalstva, in sicer imajo večino v občinah Dedonci, Potrna, Plitvički vrh, Žetince, Zerkovci in Slovenska gorca, v štirih občinah (Alt- in Neudörfel, Plitvica, Radgona in Crnce) pa znatno manjšino; Slovenci imajo tam stalno bivališče, zato je slovenščina deželno običajen jezik.

Moja tožba bi se torej morala sprejeti in po sodnem redu rešiti. Jaz predlagam: C. kr. deželno sodišče v civilnih zadevah naj ugotovi rekurz, razveljavi odlok, kateremu se ugovarja, in naj zaukaže c. kr. okrajni sodnji v Radgoni, da moja tožbo sprej-

me in zakonito reši. Brežice, dne 21. jan. 1909. Ivan Grobušek.

Povest o Narodni stranki. Pravijo, da so gosp. dr. Kukovec že obupali nad svojo politiko. Se-le pred dobrima dvema letoma so se vrgli z vso težo svojega duha in telesa v politično življenje in so ustvarili svojo stranko in to le na prošnjo človeka, ki je moral tudi imeti svoj boljši kruh. A že takrat so g. dr. izražali strah pred nastajajočo Kmečko zvezo. Govorili so na zborovanju „Prosvete“, kjer so bili večina sami gimnazijci zastopani, tako-le: „— V prvi vrsti pa nam se je bati porajajoče se Kmečke zveze, s katero homo morali z vsemi svojimi silami računati. Na vas pa je, dijaki, ki ste iz ljudstva, da nam pomagate, da dobimo v roke vso organizacijo, ki jo imajo sedaj duhovniki, in zmaga bo naša. Vi ste naš up!“ Ta strah se je kmalu uresničil. Takoj pri prihodnjih državnozborskih volitvah se je pokazalo, da naše ljudstvo ni za liberalno Narodno stranko, kajti že takrat je sijajno zmagala Kmečka zveza. Le ožji prijatelji Kukovčevi iz Savinjske doline so si postavili svojega poslanca, ki bi pa sedaj seveda želeli, da bi ga sploh ne bili postavili, ker si ne morejo z njim nič pomagati, še manj pa si morejo pomagati z njegovim tovarišem, ki je menda vedno — bolan. Obžalujemo! Kolikor ugleda so še imeli dr. Kukovec v teh udanih krajih, tega pa jim je v kratkem času spodkopal listič, ki ga danes sploh pošten človek ne bere, ali pa se mu smeji. — Jaz vsaj, kadar sem slabe volje, vzamem „Narodni List“ ali pa njegovega bratca-dnevnika v roke in postanem vesel — ob tej naivnosti. Danes pa so g. dr. uvideli, da jim prinese prihodnost le še večji poraz, zato pa so se umaknili v Trst — pravijo, da se bodo preselili stalno. Njih evangelija vneti apostol in kmetovalec-dr. Božič pa bodo postali njih naslednik — dokler ne bo apostolovanja konec. General Kukovec pa bodo premišljevali in Trstu in se kesali, čemu so se dali zapeljati ljudem, ki niso vredni ne osebnega ne javnega zaupanja. Ali je treba, da se jim je zrušila njih mlada moč, ki se bo težko zopet dvignila. No, pa naj bo, preskrbeli so vsaj dober kruh svojim ljublim prijateljem iz žepov ponosnih in bogatih Savinžčanov in pa iz — svojega. Meminisse iuvat.

Celjsko gimnazijsko vprašanje spi spanje pravičnega, tako milo toži „Narodni Dnevnik“ od ponedeljka. Krivdo seveda pripisuje po stari navadi dr. Korošcu in sicer radi tega, ker je poslanec Roblek zastopnik celjskega okraja.

„Narodni Dnevnik“ je v ponedeljkovi številki prinesel notico, da pride g. kaplan Kovačič v uredništvo „Straže.“ Mi gg. urednike „Narodnega Dnevnika“ kot svoje kolege prav iz srca pomilujemo, da se puste tako — potegniti.

S. K. S. Z. priredi v nedeljo dne 31. jan. zabavni večer v prostorih katoliškega delavskega društva (Flössergasse 4), na katerega prav prijazno vabi vse rodoljubkinje in rodoljube iz mesta in okolice. Na vspeh sta dve šaloigri: „Raztresenca“ (štiri osebe) in „Zamujeni vlak“ (11 oseb). Med odmori svira godba. Rodoljubni Slovenci in Slovenke iz mesta in okolice, udeležite se v najobilnejšem številu tega zabavnega večera; pripeljite seboj tudi mnogo svojih znancev! Že danes kličemo vsem vesel: Dobrodošli!

Odborova seja S. K. S. Z. se vrši prihodnji četrtek, dne 4. febr., ob 5. uri popoldne v uredništvu „Slov. Gosp.“

Kmečko-stanovski shod. Opozarjamo še enkrat na ta znameniti shod, ki se bo vršil v nedeljo dne 31. jan. ob 9. uri popoldne v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani. Dnevni red bo ta-le: 1. Starostno zavarovanje z ozirom na kmečki stan. Poroča državni in deželni poslanec dr. Krek. Soporočevalec državni in deželni poslanec gospod vodja Povše. 2. Vzajemno delovanje kmečkih zvez. Poroča deželni poslanec gospod Mandelj. Soporočevalec gospod Val. Benkovič, načelnik Kmečke zveze za kamniško dekanijo. 3. Poselsko zavarovanje. Poroča dr. Krek. 4. Prosti razgovor. 5. Ogledovanje razstave vipavskih vin. Kmetje, udeležite se v obilnem številu tega velepomembnega shoda. Kdor le more, naj gre v nedeljo na kmečko-stanovski shod v Ljubljano.

IZOBRAŽEVALNIM DRUŠTVOM. Kolekujte vabila in vstopnice k veselicam s kolekom: „Obmejnim bratom — v pomoč.“

Za obmejne Slovence. Krščansko-socialna družba, zbrana v Narodnem domu v Slovenjgradu 12 kron, g. Varh sam daroval 6 K. Srčna hvala. Dne 10. jan. 1909 je priredilo katoliško bralno društvo v Staremtrgu pri Slovenjgradu občni zbor in se pri tem spomnilo tudi obmejnih Slovencev z zneskom 11 K 20 v. Dober vzgled. Dalje so še darovali: č. g. P. Pij Vakselj 2 K, P. Peter Žirovnik 2 K. Hvala vsem darovalcem!

Za Društveni dom v Št. Ilju so nabrali na socialnem tečaju v Ptuj 30 K.

Štajersko.

Maribor. Poročil se je g. Franc Krepek, trgovec z devocijskimi z gospodično Rezo Domajnko. Bilo srečno! — Na gostiji se je nabralo 5 K za Dijaško kuhinjo. Srčna hvala!

Študenti pri Mariboru. Slov. kat. izob. društvo ima na Svečnico, dne 2. februarja svoj občni zbor popoldne v društveni sobi. Vse člane vabi prijazno k obilni udeležbi obzor.

Ljutomer. Bralno društvo za ljutomersko okolico ni je na letošnjem občnem zboru izvolilo sledeči odbor: Predsednik: Ignac Lipovec, podpredsednica: Erna Razlag, tajnik: Ciril Karba, blagajnik: Anton Tkave, knjižničar: O. Skamlec, namestnika: Jožef Panič in Franc Dolamič.

Ljutomer. Dr. Großmann je postal tukaj hišni posestnik. Pričakujemo, da bode povodom preselitve vrgel tablico s samonemško firmo med staro šaro in da bode slovenski napis kazal prostore, kjer posluje slovenski odvetnik. — poln navdušenja za blaginjo slovenskih svojih klientov.

Sv. Benedikt. V nedeljo dne 31. prosinca bode priredilo naše bralno in izobraževalno društvo igro: „Najdena hči“, in sicer kmalu po večernicah. Igra nas pelje v prve čase sv. cerkve, ter nam kaže propalost ajdov in junaštvo kristjanov. Za pustni čas je vže pripravljena „duhovita“ igra „Gostilna pri goski.“ Sledi prosta zabava.

Sv. Anton v Slov. gor. Trgovci g. Tušak se bo poročil z gospico Jožico Pernat od sv. Lovrenca nad Mariborom. Naše iskrene čestitke!

Radgona. Ivan Vreča, hlapec pri trgovcu Skerlecu, je pri delu padel po stopnicah in si zlomil roko.

Slovenska Bistrica. Naša nova železnica iz kolo-dvora j. ž. v mesto je v prvih šestih tednih prevozila nad 5000 oseb. Tudi tovarni promet je razmeroma velik.

Celje. Ironija časa. Celjski Slovenci se že šest let pehajo za eno edino slovensko šolo za celjsko okolico. A ne pridejo nikamor naprej. Ne bomo krivde pripisovali temu ali onemu, dasi bi se lahko v tem oziru veliko povedalo, s kako malenkostnega stališča so presojevali nekateri faktorji, ki niso daleč od katedra, to zadevo. A med tem, ko bi celjsko-okoliška občina rada zidala šolo za svojo deco, a ji vlada in celjsko mesto nasprotuje, pa pride celjsko mesto in izjavlja urbi et orbi, da bo kmalu zidala v Gaberju pomembno šolo za celjsko okolico s pomočjo Schulvereina. Ima že kupljen prostor, in sicer od slovenskega dijaškega doma! Ali ni vse to ironija časa? Žolč se nam vsiljuje v pero, da bi ga razlili čez vse tiste, ki so zakrivali take razmere. Pa potisnimo raje za zdaj vse te žale reči pod prag spomina, ker še upamo, da se bo vendarle našel kak rešilni angel, ki bo nas rešil iz takih razmer; dolžnost vsakega pa je, da pusti žale spomine na stran ter dela vsak na svojem mestu, da se reši kmalu ta usodepolna zadeva celjsko-okoliških Slovencev.

Celje. Varujte se sleparskih agentov! Po celjski okolici se klatita dva agenta, ki sleparita ljudi vsak v svojem kraju. Pravita, da vpisujeta v neko imenitno bratovščino, katero je sam papež ustanovil; za vsakega uda se berejo večne maše, poleg tega pa dobi še vsak dragocen kip sv. Antona. Če se kdo noče vvesti na limanice, sta pa sitna in grozita z večnim pogubljenjem. To je samo sleparstvo. Veliko ljudi sta vjela v svoje zanke. Pogodili so se med seboj, da bodo kip v obrok plačevali, čez par dni pa dobijo kip po poštnem povzetju proti plačilu cele svote. Vrh tega pa še kip nima nobene vrednosti. Tako so mnogi proč vrgli od 10 do 24 K. Kdaj se bodo že naši ljudje navadili, da bodo vsakemu nepoznanemu agentu vrata pokazali!

Celje. Sav. podružnice „Slov. planinskega društva“ 15. letni občni zbor bo v soboto, dne 30. t. m. v Celju v Narodnem domu ob pol 8. uri zvečer. Ker pa ta prvi občni zbor ne more biti po pravih sklepih, kajti ne bode se zbralo dovolj članov, ker so teh bivališča raztresena daleč na okoli, se vrši drugi občni zbor ob pol 9. uri pri vsakem številu udeležencev. Planinsko društvo je nadstrankarsko, pač pa eminentne narodne važnosti, zato je za ga oklenimo brez razlike političnih strank. Savinjski podružnici S. P. D. je deželni odbor že dovoljeno podpora lansko leto odbil iz narodne nestrpnosti — torej jo podpirajmo mi toliko bolj. Slovenske planine ne smejo izgubiti slovenskega značaja.

Rajhenburg. Pogorela je 23. t. m. kočja Franceta Glas. Zgorela mu je tudi svinja. Škoda je precejšnja, katero bo pogorelec tem bolj občutil, ker ni bil zavarovan.

Socialni tečaj v Brežicah za Posavje se vrši dne 8. in 9. svečana t. l. Prične se 8. svečana zjutraj ob 9. uri v Narodnem domu, v torek pa je začetek ob osmih. Prosimo semišljenike, da skrbje za obilno udeležbo; vse se bo preskrbelo za hrano in prenočišče; pri ubožnejših tudi brezplačno; pomanjkanje denarja naj torej nobenega ne zadrži doma. Predavalo se bo o vseh zadevah, katere mora danes vsak državljan vedeti.

Ustanovni občni zbor izobr. društva za Brežice in okolico se vrši v nedeljo, 31. t. m. popoldne ob pol 3. uri v Narodnem domu. Govoril bo dr. poslanec dr. Benkovič. Somišljeniki naj pridno agitirajo za prepotrebno društvo in naj pridejo v obilnem številu.

Vransko. 25. je imel okr. zastop plenarno sejo. Glavne točke dnevnega reda so se gladko rešile takole: 1. Dovolilo se je, da se 302 m dolga cesta nad Motnikom preloži iz strmega klanca na štajerski zemlji v ravnino, koja je pa že last kranjska. Okraj prispeva k stroškom skrajno do 1000 K. 2. Privolilo se je, da se napravi cesta mimo Št. Andraža od Veleuja do Potzele. Vranski okraj je prizadet z 2-2 km, ter prevzame pripadajoči prispevek za napravo in bo prevzel cesto II. razreda v svojo oskrb. 3. Občini Št. Jur ob Taboru se bo izplačala tretjina stroškov za novi kamniti most po 1392 K. Razun še drugih točk dnevnega reda je bila zelo važna točka okr. proračuna za l. 1909, koji obsega sledeče svote: Upravni stroški 1680 K, ceste I. razreda 7500 K, ceste II. razreda 9598 K, občinske ceste 2000 K, savinjska regulacija 1200 K, dež. šolski fond 3600 K, ubožni zaklad 200 K, zdravstvo 1660 K, kmetijstvo 1170 K, odgonski stroški 120 K, požarne priprege 200 K, nastanjenje vojakov 40 K, nabor

30 K, dobrodelni nameni 300 K, amortizacija za most 798 K. Priklade so se morale zvišati od 45 na 50%. Sklep je bila ponovljena peticija za slovensko vsučilišče.

Koroško.

Celovec. Razpisani ste službi davk. upravitelja v I. X. čin. razr. in davk. oficijala v X. čin. razr. pri k. kr. fin. ravnateljstvu v Celovcu, in mesto poštnega ekspedijenta v Glednici (Glödnitz). Čas za prošnje do 1. febr.

Celovec. Dne 10. grudna m. l. in dne 24. pros. t. l. so imeli naši nepolitični bauernferajni (beri: bauernfopperji), oziroma njih načelnštva, shoda pri „zamoreu“ in pri „Sandwirtu“ v Celovcu. Pogovarjali so se nepolitično (!) o prihodnjih deželnozborskih volitvah in o ustanovitvi okrajnih volitvenih odborov. Racionalci so tako daleč prišli, da hočejo prirediti po slovenskem vzorcu celo govorniške tečaje.

Celovec. Hlapec Tomaž Jernij rojen Celovečan je služil v cesti „na Grabnu“ v Gradcu. Tam je okradel svojega gospodarja, za kar je dobil 6 mesecev ječe in policijsko nadzorovanje. — Umrla je dne 22. prosinca Rozina Glas, roj. plem. Eichenegg, nad-sodišč. svetnika vdova. Pogreb je bil dne 24. t. m. — Slabo je stanovati v isti hiši, kjer je gostilna. To je občutil nek tukajšnji uradnik, ki stanuje v Fröhlichovi ulici. Ko stopi zadnji petek skoz vežo mimo gostilne na prosto, dobi čisto nenadoma par gorkih zausnic. Namenjene so bile ljubimcu natakariče v isti hiši od nekega nasprotnika.

Bauernbund, o katerem smo menili, da je pri zadnjih državnozborskih volitvah pogorel in umrl in da že dolgo s Kiršnarjem vred v grobu mirno spi, se je vendar še enkrat prebudil. Napravil je v nedeljo dne 24. pros. zborovanje v Šmihelu pri Gospisvetih. Nemški Šmihel leži pri jezikovni meji, pa je že bolj nemški; dobro znamenje za nas! Zdi se nam, da se slaboglasni bauernbund ni upal več zbuditi na slovenskih tleh.

Prodaje. Dne 28. pros. se bo pri celovski sodnji, soba štev. 85, ob 10. zjutraj vršila javna dražbena prodaja hiše štev. 2, Gartengasse v St. Rupertu pri Celovcu; cena 27.000 K, najnižja ponudba 14.500 K. — Pri istem sodišču v IV. oddelku se bo dne 18. svečana na javni dražbi prodala hiša štev. 26 v velikovski cesti v Celovcu. — Z Zgornjih Gorjah pri Blatnem gradu (blizu Poreč) prodaja Fil. Fischer, po domače Rodar, svoje posestvo, 40 johov, od teh 15 johov lepega gozda. — Istotako blizu Poreč v Smartnu na Tiholici je na prodaj Benedikovo posestvo z lepim gozdom; cena 9200 K, posetve 22 birnjev. — Blizu Trga prodaja po domače Pinter v Malčah svoje posestvice, 10 johov z redko lepim gozdom. — Kovačnico s hišo in opravo ter nekaj zemlje prodaja J. Steinwider v Velikovecu. — V St. Petru pri Blatnem gradu je tamošnja gostilna na prodaj.

Gospasveta. Našo dekanijsko župnijo je zadnji petek nadzoroval gospod stolni korar Vid Bittner. — V Kozlevici (Gösseling) pri Launsdorfu išče posestnik Rajnar kovača za domačo kovačnico.

Loče pri blaškem jezeru. Poročali ste gosp. urednik o pogrebu ranjkega vladnega svetnika Kronika; mimogrede omenjam, da ste pri zadnjem poročilu izpustili njegovo ime. Danes vam pa povem, da je bil rajni Kronik v naši fari doma pri Kroniku v Rutah nad Dobškim jezerom. Z njim vred je 6 bratov študiralo: najstarejši Jakob je bil učitelj, Luka (vit. Kronik) je bil rudarski glavar, Franc in Janez sta bila župnika, Jožef vladni svetnik, Valentin pa je bil finančni svetnik. Jožef in Valentin sta kot vpokojenca stanovala po letu navadno v Dobju pri Ločah v priprostem letovišču. Vladni svetnik Kronik je bil že dolgo let tudi načelnik krajnega šolskega sveta v Ločah in je sploh mnogo deloval za našo vas, zlasti za vbožce. Naše kmečko ljudstvo ga je zaradi njegove prijaznosti jako spoštovalo in ljubilo. Z njim je legel zadnji moški potomec Kronikove rodovine v grob. Blag mu spomin! — Naši nemški kršč. socijanci se pridno pripravljajo za volitve. Zborovanja so imeli že dni v Riegelsdorfu pri St. Štefanu v labodski dolini ter v slovenskih krajih v Otmanjah, kjer je proti njim nastopil prav sirovo posilnimec Šurijan iz Timenice — očitali so mu, da še nemški ne zna — ter v Gospisveti.

Bistrica v Rožu. V soboto dne 30. jan. bo v gostilni pri Krajgarju na Bistrici razlagal celovski okrajni komisar za agrarna dela razdelitev sosesčine Mačevske. Čas za ugovore traja do 4. sušca 1909.

Rebreca. Pred kratkim so bili trije častniki kranjskega polka v Celovcu z 20 pešci na Obirju; šli so na smučeh (šiferjih) čez Poščulo, kjer jih je zajel hud vihar. Črez noč so ostali v Rajnarjevi koči, ki je lastnina avstrijskega turistovskega kluba. Prišli so tudi čisto do vrha (2441 m) ter so potem na smučeh drčali spet na Kristalninkovo planino in na Poščulo. Nazadnje so po grebenu čez Poščulo napotili se spet nazaj na Rebreca in odtod z železnico v Celovec.

Rožek. Nemški časniki poročajo, da je bil naš župan Jožef Pavel, po domače Rutar, kaznovan, da mora plačati 300 K, ker je prodajal brez pravice zdravila. Če mu le niso naši nemškutarčki nastavili spet kake zanjke, kakor večkrat. Tako strogo se pa sploh kaznuje samo Slovenca; če je že res komu dal kako mažo ali kaj podobnega, nam se zdi taka kazen za prvi slučaj pač malo previsoka.

Osoje. Naše občinske doklade za l. 1909 znašajo 61%, od katerih se 12% za ceste lahko jemlje v delu (raboti). Šolskih doklad imamo 37%, za osojansko, 17½%, za Dvorsko, 79% za Šmiklavško, 35% za trško, 22% za podevinjsko šolo.

Jezernica pri Beljaku. V občini Lanjskranja bomo imeli l. 1909. 15% obč. doklad, razun teh 28% za lanjskranjsko, 74% za šole v Vazah oz. na Bregu (Rennstein), 11% za šmajdalensko šolo in v Šmajdaleni še 8% za gasilno društvo. V lanjskranjski občini se bode pobiral tudi pasji davek in sicer bode plačeval moški spol 3 K, od psie, tedaj od lepšega spola v pasjem kraljestvu, se bo pa plačevalo po 5 K. Šmajdalenci bodo plačevali še 4% za pote, vsi občani, ki spadajo pod Lanjskranjo pa 15% na drž. užitninski davek.

Kamen. Hlapec Val. Korep je okradel svoje sohlapce in je zaradi tega bil odveden k sodnji.

Zihpolje. Pri nas so orožniki zgrabili in odvedli k sodišču v Celovcu Franca Kneza, ki je na Bistrici v Rožu nekoga težko telesno poškodoval.

Libeliče. V konkurz je prišel pri nas trgovec Peter Ring. Upravitelj masin je c. kr. notar Svetina v Pliberku.

Velikovec. Pri našem glavarstvu je razpisano mesto cestarja. Čas za prošnje do 28. febr.

St. Vid. Krido je napovedal Jožef Sušic.

Kranjsko.

Ljubljana. Umrl je odvetnik g. dr. Albin Kapus v starosti 42. let. Pokojnik je bil celjski rojak.

Ravnateljstvo pri ljubljanski Mestni hranilnici se tekom meseca februarja razpiše. Večina upravnih odbornikov in uradništvo zahteva na to mesto jurista in pa bančnega veščaka. Dosedanji ravnatelj Anton Svetek je šel v pokoj in odločil ravnateljstvo mesto. Notar Plantan je izstopil iz načelnstva mestne hranilnice.

Prostor za bodočo slovensko univerzo bo mestna občina ljubljanska rezervirala ali na Vodnikovem trgu, kjer je sedaj tržnica, ali pa ob Dunajski cesti najbrže na prostorih sedanjega vojaškega preskrbovališča. Ta prostor bi bil jako ugoden, ker je čisto v mestu in je takoj poleg pošte.

Obesil se je v Domžalah Alojzij Zabret. Podedoval je po očetu lepo posestvo, toda ga kmalu nato prodal. Kes radi prodaje ga je pa končno tako prevzel, da je jel pijančevati in zapravljati denar. Toga in obup sta ga pritirala slednjič do samoumora.

Ustrelil se je v Dobrem polju pri Postojni 20-letni Josip Kovačič iz Podgrada v Istri.

Slovenske obrtnike je odpustil grajščak Galle iz Bistre. Brez komentarja.

Ogenj. V sredo je na neznan način nastal ogenj v Slatinski grajšini pri Litiji. Ker je bil hlev s slamo krit in je bil pod še poljsena, je bilo kmalu vse v ognju. Hlev je pogorel do tal. Ako bi ne bila bližnja poslopja z opeko krita in ne bi bilo na strehah snega, bi se tudi ta poslopja vnela. Grajšina je last kneza Windischgrätzja.

Umrl je v Ljubljani bivši kleparski mojster Srečko Noll, brat pokojnega opernega peveca Josipa Nollja. Bil je obče priljubljen in spoštovan.

Primorje.

Povišanje. Profesor in katehet č. g. Fran Castelle in c. kr. ženskem učiteljsišču v Gorici je pomaknjen v VII. činovni razred.

Ogenj je nastal v tovarni linoleja v Trstu v noči od sobote na nedeljo. Požar je bil velikanski in je trajal do drugega dne. Požarna bramba je po velikem trudu omejila ogenj, da ni posegel še po drugih poslopih.

Za praktikanta na licealni knjižnici v Gorici je imenovan g. dr. Janko Bratina.

Tihotapci vina. V Trstu so prišli na sled tihotapstvu v vinom. S pomočjo carinskega oficijala Al. Osmo in več uslužbencev carinskega urada so tihotapci nemoteno uvažali vino v mesto in ga tu prodajali. Mateja Malusa, trgovca z vinom, so aretirali. Oficijal Osmo je zbežal, drugi carinski uslužbenec in uradniki, ki so zapleteni v zadevo, so pa odpuščeni iz službe.

Nogo si zlomila. Deklica Marija Skorja je tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo. Prepeljali so jo v tržaško bolnico.

Konjski semenj v Pazinu. Dne 26. februarja t. l. bo v Pazinu velik deželni konjski semenj, na katerem bo vojna uprava nakupovala konje za svoje potrebe. Konji smejo biti stari od 4 do 7 let in visoki 154 do 159 centimetrov. Plačevalo se bo take konje najmanj po 700 K, eventualno dobe lastniki še posebne nagrade po 100 K.

Razgled po svetu.

Ruska zračna flota. Osnova, katero je car glede zračne flote odobril, je bila navdušeno sprejeta od vseh krogov, ker bi po načrtu morala ta flota nadomestiti pomorsko floto. Predsednik zrakoplovnega kluba grof Stenbok zagovarja zrakoplovne sisteme, posebno Wrightovega. Zrakoplovne divizije bi se imele urediti v vseh večjih mestih.

O potresu v Italiji. Z izdelovanjem načrta za novo mesto Messino se je že pričelo. Poštna služba je popolnoma reorganizirana in funkcionira popolnoma v redu. V Reggio di Calabria je bil zopet precej močan potres, spremljan s podzemskim bobnenjem.

Za odpravo smrtni kazni na Ruskem. V Moskvi je bil prošli teden kongres vseh ruskih kriminalistov. V zadnji seji je bil soglasno sprejet predlog, da se ima v Rusiji v interesu države takoj odpraviti smrtna kazen.

Zastopnik dume v Belgradu. Zastopnik ruske dume Maklakov se mudi sedaj v Belgradu. Tam se hoče natanko informirati o odnošajih v deželi. Vsak dan konferira z uglednimi politikami o položaju. Kralj Peter ga sprejme v posebni avdienci.

Dar ruskega carja nemškemu cesarju Viljemu. Ruski car je podaril nemškemu cesarju Viljemu šestdeset divjih mrjascev. Pošiljatev so spremljali do poslednje postaje pred Potsdamom sami ruski čuvaji.

Lavina podsula pet oseb. Iz Innsbrucka se javlja, da je neka lavina podsula pet seljakov, ki so vozili seno. Dva mrtveca so že odkopali.

Bančni blagajnik v Mislovcih Franc Weiss je defravdiral 24.000 K in zginil. Kdor ga prime, dobi 1000 mark.

Potres v Maroku. Iz Tetuana v Maroku se javlja, da je v okolici Bemaresa, to je nekako 50 kilometrov oddaljeno od Tetuana, nastal jako hud potres. Zrušenih je več vasij, nekoliko stotin ljudi je ubitih in ranjenih.

Roosevelt kot predavatelj. „Associated Presse“ prinaša vest, po kateri bode predsednik Roosevelt na poziv berlinskega vsučilišča predaval leta 1910 na tej univerzi. Razun na berlinski univerzi bode predaval Roosevelt tudi še v Parizu in v Oksfordu. Ta svoja predavanja priredi šele potem, ko zapusti predsedniško mesto Združenih držav.

Naročite „Stražo“!

Najnovejše vesti.

Kmečko-stanovski shod v Ljubljani. Pravkar smo izvedeli, da je ta shod preklican, ker v zimi ni dobiti prostora za tako veliko udeležencev. Priglasilo se je namreč nad 7000 oseb. V nedeljo se vrši shod samo za udeležence ljubljanskega in kamniškega okrajnega glavarstva. Za druge kraje se vrši prej ko mogoče.

Socialni tečaj v Ptuj. Bati se je sicer bilo, da bo zima, ki je ob začetku tega tedna hudo pritisnila, povod slabi udeležbi na podučnem tečaju. Toda ničevn je bil ta strah. Naši možje in mladeniči so prišli v obilnem številu in tako pokazali, da je močnejša nego led in mrzlota njihova vnema za izobrazbo, njih navdušenje za poduk in ob enem njihova požrtvovalnost. Kljub izredni zimi v ponedeljek jih je prišlo 100, med njimi so nekateri prišli peš 2 do 3 ure daleč; v torek predpoldne pa jih je bilo nad 120. Predavateljem se je bralo veselje z obrazov, ker so bili v prijetnem položaju, da so predavali ukaželjnim in z napeto pozornostjo vsem izvajanjem sledečim možem in mladeničem. In tudi utrudili se niso poslušalci vsled dvanedevnega poduka, temveč po svojem govorniku izjavili, da so pripravljene takapredavanja poslušati celi mesec. Predavali so poslanec dr. Korošec, profesor dr. Hohnjec, nadrevizor Pušenjak in župnik Ozmec. Ob koncu tečaja se je vrli pristaš K. Z. in predsednik okrajnega odbora Mihael Brenčič zahvalil tečajnemu voditelju prof. Hohnjecu in vsem predavateljem, v imenu mladeničev pa je izpregovoril besede zahvale Jožef Skoliber od Sv. Urbana.

Ta tečaj je nov dokaz, da je izobraževalno in podučno delo med slovenskim spodnještajerskim ljudstvom večinoma in skoraj edino v rokah S. K. S. Z. in mož krščansko-narodnega prepričanja. Liberalizem za kaj takega sploh sposoben ni, ker je po svojem bistvu samo zanikanje ter mu k pozitivnemu delu nedostaje znanja in požrtvovalnosti.

Slovanski centum. Kakor smo že poročali, se je ustanovil klub „Slovanski centum“, v katerem so vsi Jugoslovani, Starorusini in poslanci češke katoliške narodne stranke. Včeraj se je ta klub konstituiral in je bil izvoljen za načelnika dr. Ivčević, za I. podnačelnika dr. Šusteršič, drugo podnačelniško mesto je prihranjeno za Čeha.

Listnica uredništva.

Spuhlje pri Ptuj. Dotičnega dopisa nismo dobili.

Kdor

hoče prodati ali kupiti kako posestvo;

Kdor

hoče prevzeti ali oddati kako posestvo, hišo, obrt itd. v najem;

Kdor

želi dobiti kako službo kot oskrbnik, šafar ali majar, strežnik, sluga, hlapec, viničar, gospodinjo, kuharico, hišno ali deklo, ali pa najeti strežnike, služabnike in obrtne delavce vseh strok;

Kdor

hoče prodajati ali kupiti stvari in različne potrebščine, naj to naznanja v Uprav. »Straže«.

MALA NAZNANILA

ki se sprejmejo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarj v. Drugače se ne odgovori.

Vila ali lepa hiša z vinogradom, sadonosnikom se išče blizu Maribora tudi v mestu. Cena do 24.000 K. Dopisi na upravnistvo. 89

Trgovina mešanega blaga, gostilna, zganjetoč s prodajo tabaka, vinograd z ameriškano trto zasajen; prostorna hiša, krita z opeko, v prodajalni potrebna oprava, nadalje vrt za zelenjavo, se prodaja radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Kedo, pove upravnistvo. 42

Posojilnica na Dobrni da takoj v najem kovačnico in mlin (poprej lastnina Orozlova) s stanovanjem vred. Oboje je na ugodnem prostoru bl. okrajne ceste. Najemnina po dogovoru. Ponudbe naj se pošiljajo na Posojilnico na Dobrni. 44

„Sadje in vinorejsko društvo“ za šoštanjski okraj vabi na

izvanredno glav. skupščino, za nedeljo, 7. svečana 1909 ob 4. uri popoldan v prostorih g. Ivana Kranjca v St. Ilju pri Velenju. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju; in 2. Sklep o razdružitvi po § 11. društ. pravil. St. Ilj pri Velenju, dne 24. jan. 1909. Načelnstvo.

Posedstvo z lepim sadonosnikom, 3 orale zemljišča, 10 minut od državne ceste se prodaja jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restante „G. O. št. 100“ Frankolovo Vojnik. 31

Učienka za damsko krojaštvo se sprejme v Mariboru, Schillerstr. 6, II. nadstropje. 32

Kupi „Wertheimerico“, ki je bila že v rabi. Zupnijsko predstojništvo na Bizeljškem. 30

Svečar in medicar Jožef Dufek, MARIBOR Viktringhofova ul. 30

priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč. 20

Razglas.

Krajni šolski svet Sv. Jurij na juž. žel. razpisuje s tem oddajo notranje oprave v novi šoli v proračunjenem znesku okroglo 5800 K. Zniževalna dražba se vrši dne 31. prosinca 1909 v deški stari šoli Sv. Jurij na juž. žel. točno ob devetih dopoldno.

Varščine je položiti v gotovini ali v vrednostih papirjih — 600 K.

Pogoji in proračun je na ogled pri šolskem vodstvu Sv. Jurj na juž. žel.

Za krajni šolski svet v Št. Juriju na juž. žel.

Dr. Jos. Povalej, tč. načelnik.

○ Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode ○

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštrane, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Založnik in izdajatelj: Konzorzij „Straža“.

Odgovorni urednik: Viktor Cenčič.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Josipina dr. Sernčeva roj. Srebre naznanja v svojem in v imenu svo vnukov, brata in sestre in cele rodbine potrjim srcem pretužno vest, da je njen iskreno-ljubljeni soprog

dr. Janko Serneec,

odvetnik v Mariboru

danes, 25. januarja 1909 mirno v Gospodu zaspal v 75. letu svoje starosti.

Pogreb dragega ranjkega je v sredo 27. januarja ob 4^h od hiše žalosti, Cessarska cesta šte. 4.

Sv. maša zadušnica je v četrtek, 28. januarja ob 9^h v stolni cerkvi.

Blag mu spomin!

Maribor, 25. januarja 1909.

Micka Sernčeva, omožena Koprivnik-ova, c. kr. profesorja soproga v Mariboru,

Josipina Sernčeva, omožena Rudolf-ova, odvetnika soproga v Konjicah,

Vanka Sernec v Mariboru,

Božena Sernec,

c. in kr. učiteljica na mornarski meščanski šoli v Pulju,

Dr. Janko Sernec,

zdravnik v Celju,

Ing. Radovan Sernec,

c. kr. višji inženier v Brežicah,

Dr. Vladimir Sernec,

odvetnik v Mariboru,

Ing. Dušan Sernec,

zastopnik družbe Union A. E. G. v Ljubljani,

otroci.

Marijana Sernčeva roj. Srebretova, sinaba.

Vojteh stud. forest., Mara in Ivan Koprivnik, Ivo, Vladimir, Dušan, Hanzl, Vida in Branko Rudolf,

Dr. Josip Sernec, odvetnik v Celju,

brat.

Ana Sernec,

učiteljica v p. v Gradcu,

sestra.

Ivan Koprivnik,

c. kr. profesor v Mariboru,

Dr. Ivan Rudolf,

odvetnik v Konjicah,

zeta.

vnuki.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10

priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebraine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Najlepše in najcenejše razglednice

dobijo trgovci in drugi odjemalci

v Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Marija Vezjak, Maribor

Šolske ulice št. 4.

Izdelovanje pletenin na stroju in sicer: nogavice, bluže, jopiče itd.

Vsa v svojo stroko spadajoča dela po nizkih cenah. 36

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpriprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri 34

Obrtni zadrugi mizarskih mojstrov, v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Narodni dom Slov. Gradec

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najljubše javiti, da bom s 1. februarjem t. l. prevzel

gostilno

v Narodnem domu v Slov. Gradcu.

Imam jako dobra, mnogovrstna štajerska vina, ameriškanske in stare trte na razpolago. Topla in mrzla jedila so vedno na izbero. — Cene kalantne, postrežba točna. — Prosim, da me cenjeno občinstvo izvoli počastiti z obilnim posetom.

S spoštovanjem

Anton Vilčnik.

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih povtov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateliju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniške stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Restavracija

Narodni dom v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno keglijšče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.